

ресурсів, піраміди, онлайн казино, фішингові інструменти, продаж неіснуючих товарів та послуг тощо.

На сьогодні єдиним дієвим способом пошуку слідів злочину скоєного з використанням криптовалюти і злочинів де криптовалюта є об'єктом протиправного посягання та перетворення потенційної інформації що знаходиться в цих слідах злочину в доказову інформацію є проведення телекомунікаційної експертизи, а в деяких випадках – комплексної телекомунікаційної та комп'ютерно-технічної експертизи. Адже сліди злочинів у сфері використання інформаційних технологій утворюються в результаті зовнішнього або внутрішнього неправомірного впливу на телекомунікаційну систему, окремий електронний пристрій, програму чи на комп'ютерну інформацію і являють собою будь-які зміни комп'ютерної інформації, які відбулися в результаті вчинення злочину із застосуванням комп'ютерних технологій [1, с. 62].

Телекомунікаційна експертиза є досить молодим, але дуже сучасним і прогресивним родом судових експертиз. Ефективність розслідування злочинів, вчинених з використанням криптовалюти, та злочинів, де криптовалюта є об'єктом протиправного посягання безпосередньо залежить від сучасних можливостей та якості проведення судових експертиз, зокрема судової телекомунікаційної експертизи.

Список використаних джерел:

1. Про стимулювання ринку криптовалюти та їх похідних в Україні: проект закону 7183-1 від 10.10.2017. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=62710&pf35401=436015> (дата звернення: 30.10.2017).
2. Пашнєв Д. В. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, вчинених із застосуванням комп'ютерних технологій : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Х., 2007. 228 с.

Одержано 30.10.2017

УДК 343.1

Андрій Ігорович КУНТІЙ,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального процесу факультету №1 Львівського державного університету внутрішніх справ

ЩОДО ДЕЯКИХ СУБ'ЄКТІВ ВЗАЄМОДІЇ ЗІ СЛІДЧИМ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Важливою умовою розслідування кримінального провадження, пов'язаних з торгівлею людьми, а також належної про-

тидії торгівлі людьми є налагодження дієвої взаємодії з усіма суб'єктами, які здійснюють заходи в цій сфері.

Дослідженню питання взаємодії органів досудового розслідування та інших підрозділів, що залучалися до цієї сфери, приділялась певна увага у працях вітчизняних учених: О.М. Бандурки, В.В. Голіни, Л.М. Давиденко, І.М. Даньшина, О.М. Джужи, А.П. Закалюка, В.С. Зеленецького, О.Г. Кальмана, О.М. Костенка, М.В. Костицького, О.М. Литвака, М.І. Мельника, В.А. Мисливого, В.М. Поповича, Б.Г. Розовського, В.І. Шакуна та інших. Важливі теоретичні питання протидії торгівлі людьми розкрито у працях С.Р. Абрамової, В.І. Василичука, Г.П. Власової, В.І. Дубини, О.В. Святуна, І.В. Буреша, О.В. Іляшенка, А.А. Небитова, В.В. Турока, Є.Д. Скулиша та інших. Як свідчить статистика, на протязі 2013 р. було зареєстровано 131 кримінальне провадження за ст. 149 КК України, у яких 79 особами вручено повідомлення про підозру та 58 обвинувальних актів скеровано до суду; у 2014 р. - 118 (повідомлення про підозру - 77; обвинувальні акти - 55); у 2015 - 110 (повідомлення про підозру - 79; обвинувальні акти - 59); у 2016 р. - 115 (повідомлення про підозру - 59; обвинувальні акти - 45); протягом січня - березня 2017 р. - 79 (повідомлення про підозру - 29; обвинувальні акти - 16) [1].

На нашу думку, взаємодія органів досудового слідства з іншими органами та підрозділами Національної поліції, що залучаються до сфери розслідування злочинів, пов'язаних з протидією торгівлі людьми являє собою засновану на законі, узгоджену за цілями, місцем і часом, діяльність даних суб'єктів, здійснювана з метою попередження, розкриття і розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з торгівлею людьми, а також розшуку злочинців, що їх вчинили.

Існують різні форми взаємодії слідчого та інших органів і підрозділів, у зв'язку з чим виникає питання їх класифікації, проте більшість вчених-криміналістів і процесуалістів розрізняють процесуальні (засновані на нормах КПК та Законів України, що регламентують діяльність органів, що перебувають у взаємодії) і непроцесуальні (організаційні) форми взаємодії. Якщо в першому випадку взаємодія може протікати лише у формах, передбачених кримінально-процесуальним законом, вони тією чи іншою мірою врегульовані ним, характеризуються наявністю певних процесуальних відносин і на практиці не виникає особливих проблем в їх реалізації, то непроцесуальні

форми необхідно систематизувати в контексті розслідування торгівлі людьми.

Законодавчими актами, на підставі яких будується процесуальна форма взаємодії у категорії досліджуваних нами злочинів є: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012 року № 303 «Про затвердження Положення про створення та функціонування Єдиного державного реєстру злочинів торгівлі людьми»; Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 року № 417 «Про затвердження Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми»; Наказ Міністерства соціальної політики України № 366 від 18.06.2012; Постанова «Про затвердження Порядку виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми»; Постанова «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми»; наказ Міністерства соціальної політики України від 14 вересня 2012 року № 578 «Про затвердження форм оцінки потреб особи, яка постраждала від торгівлі людьми; плану реабілітації особи, яка постраждала від торгівлі людьми; обліку осіб, які постраждали від торгівлі людьми; звіту щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 жовтня 2015 року № 1053-р «Про схвалення Концепції Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року»; наказ Міністерства соціальної політики України від 18 червня 2012 року № 366 «Про затвердження форм заяв про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, журналу реєстрації заяв осіб, які мають намір отримати статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, розписки про нерозголошення відомостей, облікової картки особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, журналу реєстрації видачі довідок про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми» та ряд інших актів.

Порядок взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 р. № 783. Згідно із зазначеним актом, Міністерство соціальної політики є Національним координатором, що, відповідно, координує діяльність центральних і місцевих органів виконавчої влади.

Проаналізувавши наведені законодавчі акти, ми виділили суб'єктів, що можуть взаємодіяти зі слідчим під час розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми: 1) державні

органи; 2) органи місцевого самоврядування; 3) громадські організації; 4) міжнародні організації.

На нашу думку, загалом, до таких органів та організацій відносяться: управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрацій та відповідні виконавчі органи міських рад; центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; служби у справах дітей; управління освіти і науки облдержадміністрацій та відповідні виконавчі органи міських рад; управління охорони здоров'я облдержадміністрацій та відповідні виконавчі органи міських рад; управління праці та соціального захисту населення облдержадміністрації та відповідні виконавчі органи міських рад; центри зайнятості; підрозділи Національної поліції України; підрозділи Служби безпеки України; підрозділи Державної прикордонної служби України; заклади охорони здоров'я; дошкільні, загальноосвітні, професійно-технічні, вищі та позашкільні навчальні заклади; громадські організації, що працюють у сфері надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми; міжнародні організації.

Підсумовуючи, слід зауважити, що ефективність розслідування кримінального провадження загалом, залежить від того, наскільки діяльність слідчого та взаємодіючих з ним органів відповідає особливостям злочину та обстановки, що складається під час розслідування. Така відповідність насамперед багато в чому визначається чітким уявленням про предмет доказування, встановлення якого, в свою чергу, є кінцевою метою розслідування.

Список використаних джерел:

1. Єдині звіти про кримінальні правопорушення за 2013-березень 2017 року. URL: <http://www.gp.gov.ua> (дата звернення 17.10.2017).

Одержано 24.10.2017

УДК 65.012.8 + 004

Олександр Володимирович МАНЖАЙ,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кібербезпеки факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ

**ДИТЯЧИЙ ГРУМІНГ ТА ОКРЕМІ АСПЕКТИ
ЙОГО ДОКУМЕНТУВАННЯ**

Одним з негативних явищ застосування інформаційних технологій з протиправною метою є дитячий грумінг, який може використовуватись для залучення неповнолітніх до тор-